

Dkt. Roger Green, Ukristo wa Marekani, Kipindi cha 28, Uinjilisti na Tathmini

© 2024 Roger Green na Ted Hildebrandt

Huu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 28, Uinjilisti na Tathmini.

Tunaweza kurudi kwenye baadhi ya majina hayo. Niko kwenye nambari nne na tano katika muhtasari wako, kisha tutafanya hotuba inayofuata, ambayo haichukui muda mrefu na ni aina ya Ukristo wa Marekani katika ulimwengu wa kisasa. Tuko wapi leo na Ukristo wa Marekani? Kwa hivyo, inayofuata ni kanuni za uinjilisti.

Ni kanuni gani muhimu zilikuwa? Ni mafundisho gani muhimu yalikuwa? Zilisisitiza nini? Na unaweza kupata hili hapa Gordon leo kwa sababu Gordon anajitambulisha kama taasisi ya kiinjili. Kwa hivyo, baadhi yake ni kanuni, na baadhi yake ni mafundisho, ambayo ni kitu kilichochanganywa hapa ambacho kinaunga mkono uinjilisti. Sawa, nambari moja.

Uinjilisti ulijaribu kwa uwezo wake wote kushinda aina ya roho za kupinga kiakili na kisayansi za baadhi ya misingi ya kidini, sio misingi yote ya kidini, lakini ulijaribu kushinda kupinga kiakili ambazo zilidharau baadhi ya misingi ya kidini. Na uinjilisti unasema kwamba tumejitolea kwa ukweli kwamba ukweli wote ni ukweli wa Mungu. Kwa hivyo iwe ukweli huo ni ukweli wa kifalsafa, ukweli wa hisabati, au ukweli wa kisayansi, yote yanatoka kwa Mungu.

Yeye ndiye mwandishi wa ukweli wote. Kwa hivyo, uinjilisti ulijitoe kwa aina hiyo ya maono ya jinsi ilivyo kutumia akili na moyo katika kujifunza Mungu na kujifunza ulimwengu wake na kadhalika. Nambari ya pili, uinjilisti ulijitolea kwa mtazamo wa juu sana wa maandiko, mtazamo wa juu wa Biblia.

Walichotaka kufanya ni kurudi kwenye maono yetu, uelewa wa Matengenezo ya Maandiko Matakatifu, na jinsi Warekebishaji, wenye akili zao kubwa pamoja na mioyo yao mikubwa, walivyoelewa Biblia. Kwa hivyo, ilitumia aina ya kanuni za kifalsafa kutoka kwa Matengenezo, kutoka kwa Warekebishaji. Na hivyo, aina hii ya uelewa mpya wa Biblia kama neno la Mungu kwa watu ilikuwa muhimu sana.

Ningesema hivyo kwa ujumla, na ni wazi nazungumza tu kwa ujumla hapa, lakini ningesema kwamba kwa ujumla, kwa wainjilisti, kilicho muhimu ni kusudi la kifungu cha maandiko. Nia ya kifungu cha Biblia ni nini? Mungu Roho Mtakatifu alimaanisha nini, na mwandishi alimaanisha nini mwandishi aliposukumwa na Roho Mtakatifu kuandika kifungu fulani? Nia ni nini? Nia ni nini hapo? Kwa hivyo siku zote, hilo ni swali muhimu kwangu hata hivyo. Nia ya kifungu ni nini? Sasa, Alistair McGrath, na

unamjua jina lake vizuri vya kutosha, aliandika kitabu cha kuvutia sana , na kinaitwa Uinjilisti na Mustakabali wa Ukristo.

Kwa hivyo wacha nikutie moyo kuhusu andiko hilo kwa ajili ya usomaji wako wa kiangazi, Uinjilisti na Mustakabali wa Ukristo. Na tayari tumetaja jinsi Alistair McGrath alivyo muhimu kwa uinjilisti, kama aina ya kuunda kile ambacho mawazo ya kiinjlilisti yanahusu. Sasa, katika kitabu chake, anazungumzia mengi, bila shaka, kuhusu Biblia na jinsi Biblia ilivyo muhimu.

Anachofanya ni kwamba ana kanuni mbili za kuongoza, na anahisi kwamba kanuni hizi mbili za kuongoza zinapaswa kuongoza uelewa wa kiinjlilisti wa maandiko, yaani, uelewa wa Matengenezo wa maandiko. Kwa hivyo hizi hapa kanuni mbili za kuongoza za McGrath. Kwa hivyo sasa, kanuni ya kwanza ni kwamba maoni ambayo yanajaribu kuwa waaminifu kwa Biblia ni kuheshimu, kuheshimiwa, na kuheshimiwa.

Kwa hivyo, mitazamo inayotaribu kuwa mwaminifu kwa Biblia ni ya kuheshimu na kuheshimiwa, na mitazamo hiyo inapaswa kuheshimiwa na wainjlilisti, hata, McGrath anasema, hata wakati kuna mawazo mengi yanayotoka katika kifungu kimoja. Kwa hivyo hata pale ambapo kuna mawazo mengi yanayotoka katika kifungu kimoja, lazima uwaheshimu na kuwaheshimu watu. Ikiwa wewe ni mwinjlilisti, lazima uheshimu na kuheshimu misimamo ya watu kuhusu vifungu hivyo. Kwa hivyo hiyo ni aina moja ya kanuni anayotoa, na alisema inapaswa kuongoza mawazo ya kiinjlilisti linapokuja suala la Biblia.

Kanuni ya pili anayotoa ni kwamba ikiwa maandiko hayaelezi suala wazi, basi anasema ni jambo linaloweza kujadiliwa jinsi suala hilo lilivyo muhimu. Kwa hivyo, ikiwa Biblia haitoi ufafanuzi kuhusu suala fulani, basi wewe, kama mwinjlilisti, anasema, anadai, lazima uulize jinsi suala hilo lilivyo muhimu. Je, jambo hilo lina umuhimu gani? Kwa hivyo, ana mtazamo wa juu wa Biblia. Anasema wainjlilisti wanahitaji kanuni kadhaa ili kuwasaidia katika mzingile kupitia vifungu vya Biblia, lakini hakika umuhimu wa maandiko na mtazamo wa juu wa maandiko.

Binafsi, ninatoa maoni yangu binafsi hapa kama mhubiri wa kiinjlilisti, lakini binafsi, hasa kutokana na utamaduni wa Wesley, napenda neno mamlaka, ambalo linamaanisha kwamba maandiko yana mamlaka. Ni mamlaka ya imani na desturi ya Kikristo. Kwa hivyo, napenda neno hilo, ambalo ni neno ambalo Wesley alitumia kimsingi kwa ajili ya Biblia.

Ni kitabu chenye mamlaka kwetu kwa ajili ya maisha yetu. Sawa. Kwa hivyo hiyo ndiyo nambari mbili.

Nambari ya tatu, kanuni ya uinjilisti, ingekuwa ukuu wa Roho Mtakatifu. Uinjilisti umekuwa muhimu katika kurudisha Utatu akilini mwetu. Watu wengi walikuwa wakizungumza kuhusu Mungu, Baba, na Mungu Mwana, lakini vipi kuhusu Roho

Mtakatifu? Harakati za kiinjilisti zimemrudisha Roho Mtakatifu katika mtazamo wetu na ukuu wa Roho Mtakatifu juu ya maisha ya mwamini na juu ya maisha ya kanisa.

Kwa hivyo hiyo ndiyo nambari tatu. Nambari nne ni msisitizo juu ya uongofu wa kibinafsi. Hiyo ndiyo njia ambayo watu hujitambulisha na Yesu Kristo na upya wa ukweli kwamba Kristo ndiye kitovu cha Ukristo.

Kristo ndiye moyo wa Ukristo, kitovu cha Ukristo. Ni kama Dietrich Bonhoeffer alivyosema: Kristo si kitamu kinachotolewa baada ya mkate. Kristo ndiye mkate wenyewe au si chochote kabisa.

Kwa hivyo, kumrudisha Kristo katikati ya hadithi, hapo ndipo yote yalipo. Kwa hivyo sasa, chini ya msisitizo huu wa uongofu wa kibinafsi, nadhani kile ambacho wainjilisti wanahitaji kuwa waangalifu sana ni kwamba kuna njia moja ya kupata uongofu huo wa kibinafsi. Wainjilisti kihistoria wamekuwa na wasiwasi sana kuhusu watu kuongoka sana na kuweza kutoa tarehe yao halisi ya kuzaliwa kiroho.

Naam, hilo linaweza kutokea katika maisha ya baadhi ya watu. Kwa watu wengine, uzoefu wa uongofu unaweza kuwa wa uelewa wa taratibu hadi wanapofikia mahali katika maisha yao ambapo wanasema Kristo ndiye Bwana wa maisha yangu. Lakini nadhani tunahitaji kuwa waangalifu kwamba hatuchukui uzoefu huu wa uongofu wa kibinafsi na kujaribu kumfanya mtu awe uzoefu wa watu wote.

Jambo muhimu ni kwamba Wakristo wajitambulisha na Kristo kama Bwana na Mwokozi. Hilo ndilo jambo muhimu sana. Lakini tunapaswa kuhakikisha kwamba hatulifanyi hilo kuwa la ulimwengu wote.

Sawa, kwa hivyo msisitizo juu ya uongofu wa kibinafsi. Jambo linalofuata kwa uinjilisti lingekuwa kipaumbele katika uinjilisti. Kwa hivyo, vipaumbele vya uinjilisti vinatofautiana, lakini njia za uinjilisti hutofautiana.

Kwa hivyo, kuna njia nyingi za kufanya uinjilisti na kutoa ushuhuda wa injili na kadhalika. Kwa hivyo, tayari nimetoa ushuhuda wa kile ambacho sifanyi ninaposafiri kwa ndege. Lakini baadhi yenu mnaweza kuona kuruka kwa ndege kuwa fursa nzuri.

Na ikiwa inalingana na utu wako na kile unachotaka kufanya, hiyo ni nzuri. Hiyo ni njia ya uinjilisti, bila shaka kuhusu hilo. Kwa hivyo, kipaumbele katika uinjilisti ni muhimu, haijalishi tunachotumia.

Jambo lingine ni lile lililoutambulisha uinjilisti kama ufahamu mkubwa wa kijamii. Kihistoria, nataka kugeukia jina. Kwa kweli, unajua, nadhani nitaacha hilo na kurudi tu kwenye hilo, lakini ufahamu mkubwa wa kijamii.

Kama tulivyoona kwenye video, rafiki yangu Bob alikuwa akisema kwamba kuwajali maskini ndiko jambo la kwanza katika akili za manabii. Bata unaposema, sawa, hilo ndilo jambo la kwanza katika akili za manabii. Hilo ndilo jambo la kwanza katika akili za Yesu, akiwajali maskini.

Na hivyo huo ni utunzaji na wasiwasi wa kiinjili. Sasa, swali ni, je, tumekuwa waaminifu kwa hilo? Naam, tutaona hilo tunapoangalia baadhi ya udhaifu wa uinjilisti. Kwa hivyo, sina uhakika kama tumekuwa waaminifu kila wakati, lakini tutazungumzia hilo baadaye.

Lakini kuwajali maskini, bila shaka, dhamiri kali ya kijamii, bila shaka. Kwa hivyo, sawa. Kanuni nyingine ya uinjilisti ambayo nadhani ni muhimu sana ni kutambua kwamba ukweli wa Kikristo na kujitolea kwa Kikristo vinapatikana katika madhehebu yote.

Ukweli wa Kikristo na kujitolea kwa Kikristo hupatikana katika madhehebu yote. Mojawapo ya hoja za Alistair McGrath kuhusu uinjilisti na mustakabali wa Ukristo ni kwamba uinjilisti ni harakati ya kubadilisha madhehebu. Sio harakati iliyoko katika dhehebu moja au dhehebu lingine.

Ni ya madhehebu tofauti. Na leo ni ya madhehebu tofauti kwa sababu kuna Wakatoliki wa Kirumi wanaojitambulisha kama wainjilisti. Kuna watu wa Orthodox wa Mashariki wanaojitambulisha kama wainjilisti.

Na hivyo, uinjilisti uko katika nafasi ya kusema tunavuka mipaka yote ya madhehebu na kutambua kwamba kuna ukweli unaopatikana katika yote. Sasa, tunazungumzia madhehebu ya Orthodox. Sasa tunazungumzia watu wanaochukua Utatu kwa uzito, wanaomchukulia Yesu Kristo kwa uzito kama Bwana, kama Mungu mwenyewe na kadhalika.

Katika kozi hii, tumeona makundi mengi ya pembezoni ambayo wakati mwingine ni ya ajabu na ya ajabu. Lakini tunazungumzia uelewa ndani ya jumuiya na jumuiya za Orthodox ambazo huchukua neno hilo kwa uzito. Lakini uinjilisti hakika ni wa madhehebu tofauti na pia una tofauti, bila shaka kuhusu hilo.

Nambari nane, jambo la mwisho katika suala la kanuni za uinjilisti ni kwamba uinjilisti hujaribu kutambua ahadi zake kwa ajili ya siku zijazo. Ahadi zake ni zipi? Unaelekea wapi katika siku zijazo? Katika kitabu chake, Alistair McGrath anajaribu kutoa baadhi ya maono hayo kuhusu mahali ambapo uinjilisti unaelekea katika siku zijazo. Sasa, anataja mambo matatu ambayo ameyataja katika mihadhara ya hadhara, makala zingine, na kadhalika.

Kwa hivyo hapa kuna mambo matatu ya kufikiria kuhusu uinjilisti katika siku zijazo. Nambari ya kwanza, uinjilisti na sera ya umma. Je, wainjilisti wana nafasi katika

nyanja ya umma katika umma? Na kwa hivyo, je, wana nafasi katika utengenezaji wa sera za umma? Naam, ndiyo, bila shaka, wana nafasi kwa sababu ulimwengu huu ni ulimwengu wa Mungu.

Ikiwa wanaelewa kuwa ulimwengu huu ni ulimwengu wa Mungu, na ikiwa wainjilisti wanajielewa kama wasimamizi wa ulimwengu wa Mungu, basi wainjilisti hawapaswi kuogopa kujihusisha na masuala ya sera za umma. Ni jambo gani bora kwa manufaa ya wote? Kwa hivyo, wainjilisti hawapaswi kuogopa hilo. Wainjilisti wanapaswa kuwa katika majadiliano.

Wainjilisti wanapaswa kuwa mstari wa mbele katika majadiliano. Msiogope kutoa maoni ya kibiblia kuhusu mambo mbalimbali. Kwa hivyo, sera ya umma ni mojawapo ya mambo anayozungumzia.

Jambo la pili analozungumzia ni ushirikiano na Wakristo wengine kuhusu masuala ya imani ya kweli na maadili. Tunawezaje kushirikiana na waumini wengine kuhusu masuala ya imani ya kweli au theolojia, theolojia nzuri na iliyo wazi, na tunawezaje kushirikiana na Wakristo wengine kuhusu masuala ya maadili? Je, kuna ushirikiano hapo? Je, tunaweza kuwasiliana? Je, wainjilisti wanaweza kuwasiliana na Wakristo wengine na kuzungumza kuhusu mambo ya aina hii? Na, wanapaswa. Pia, vikundi vinapowajia wakitaka kujadili masuala fulani, wanapaswa kukubali hilo.

Wanapaswa kusema, tunafurahi kuwa na mjadala huo. Kwa hivyo, ni ushirikiano na Wakristo wengine. Kwa miaka mingi nilikuwa na bahati ya kuwa katika baraza la mafundisho la kimataifa la dhehebu langu.

Baraza la Mafundisho la Kimataifa linawakilisha watu wengi kutoka madhehebu yetu kutoka sehemu mbalimbali za dunia. Kwa hivyo, sisi ni kundi lenye watu wengi tofauti. Katika miaka nilipokuwa kwenye baraza la mafundisho la kimataifa, vikundi viwili vilitujia na kusema tunataka kuzungumza nanyi kuhusu maadili.

Tunataka kuzungumza nanyi kuhusu theolojia. Tunataka kuzungumza nanyi kuhusu yale tunayofanana na labda yale ambayo hatuna sawa. Kwa hivyo, tulipewa ruhusa ya kushiriki katika majadiliano na vikundi hivyo.

Sasa, kundi la kwanza lilijulikana sana kwetu. Linaitwa Baraza la Methodisti Duniani. Hili ni baraza la madhehebu ya Methodisti duniani kote.

Kwa hivyo, tungekuwa na mambo mengi yanayofanana nao. Na kwa hivyo hata katika mijadala, namaanisha, machache sana ambayo hatukukubaliana nayo kitheolojia na kadhalika, lakini mijadala ya kuvutia sana kwani tulijifunza mengi kuhusu madhehebu haya mbalimbali ya Methodisti na jinsi yalivyojifunza kutuhusu. Kundi la pili lililokuja kwetu, hata hivyo, lilikuwa la kuvutia zaidi kwetu kwa sababu hatukujua mengi kuwahusu.

Na hao walikuwa Waadventista Wasabato. Waadventista Wasabato walitujia na kusema, tungependa kuwa na majadiliano nanyi kuhusu theolojia na maadili katika maisha yetu na maisha yenu na kadhalika. Na hilo lilikuwa tukio la kuvutia sana kwa sababu niliingia kwenye mazungumzo hayo bila kujua chochote kuhusu Waadventista Wasabato.

Na vikao hivi vilichukua muda mrefu, na wakati mwingine tungewaalika labda mahali ambapo, unajua, moja ya makao makuu yetu, nao wangetualika kwenye makao yao makuu ya dunia na kadhalika. Kwa hivyo, ilikuwa ya kuvutia sana. Lakini mimi na Waadventista Wasabato tunakumbuka kukubaliana juu ya mambo mengi sana kuhusu theolojia ya Orthodox na kuhusu theolojia ya msingi ya kiinjili, lakini kulikuwa na mambo ambayo hatukukubaliana kabisa, na tulikuwa tukijifunza kutoka kwao.

Na, bila shaka, jambo la kuvutia zaidi ambalo labda tulijifunza kutoka kwao lilikuwa kuheshimu siku ya Sabato. Tulipokuwa katika makao yao makuu ya dunia, yapata saa 5 asubuhi Ijumaa, mahali hapo palifungwa kimsingi kwa sababu watu hao wote walihitaji kurudi nyumbani na kujiandaa kwa Sabato. Ni Waadventista wao wa Siku ya Sabato.

Kwa hivyo, wanahitaji kujiandaa kwa Ijumaa usiku hadi Jumamosi usiku. Hiyo ndiyo Sabato. Na kwa kadiri wanavyohusika, tumeacha mojawapo ya amri 10, sisi Wakristo, tunapoabudu Jumapili badala ya Sabato.

Na kwa hivyo, wao ni kama Wayahudi sana kuhusu hili na wanarudi nyumbani, wanaandaa chakula, wanaenda kanisani Ijumaa usiku. Hiyo ni ibada kubwa, Jumamosi asubuhi, Jumamosi alasiri. Kwa hivyo, kuna mengi ya kujifunza, bila shaka kuhusu hilo, lakini aina hiyo ya ushirikiano.

Jambo la tatu linahusiana na la pili, lakini linalenga zaidi kwa maana fulani. Jambo la tatu ni kwamba wainjilisti wanajifunza mengi kuhusu Wakatoliki wa Kirumi, na Wakatoliki wa Kirumi wanajifunza mengi kuhusu wainjilisti. Sasa, tumekuwa na mazungumzo hapa hapa chuoni kati ya Wakatoliki wa Kirumi na sisi kama wainjilisti. Hii ilikuwa miaka michache iliyopita, lakini kuna majadiliano kuhusu uinjilisti na Ukatoliki wa Kirumi, kile tunachofanana, tunapokubaliana, tunapokubaliana kutokubaliana, na kadhalika.

Kwa hivyo aina hiyo ya kutambua ahadi katika siku zijazo. Kwa hivyo hiyo ni muhimu. Kwa hivyo hiyo ndiyo ninayoita tu kanuni za uinjilisti.

Sasa, je, kuna maswali yoyote kuhusu, namaanisha, nimechagua, ndio, Anna. Kwa hivyo, je, mambo haya yanatoka? Baadhi yao yanatoka, lakini sio yote. Ni nini? Ningelazimika kuangalia hilo, Anna.

Ningefanya, nadhani, ndio, nadhani, unajua, nadhani mwishoni mwa miaka ya themanini, mwanzoni mwa miaka ya tisini, kitu kama hicho. Lakini ndio, tunaweza ku-Google hiyo baada ya darasa hili kuisha. Ku-Google hiyo, lakini sina uhakika.

Je, kuna yeyote kati yenu aliyesoma kitabu hicho kwa bahati yoyote? Je, kuna yeyote kati yenu aliyesoma chochote kilichoandikwa na Alistair McGrath au kozi yoyote au kitu kingine chochote? Alistair McGrath, Maneno ya Mikono? Hapana. Sawa. Ubarikiwe moyo wako.

Sawa. Unahitaji kumweka kwenye orodha yako ya kusoma. Wewe, lazima tu ufanye hivyo.

Hata kama umesoma kitabu hiki kimoja tu cha Alistair McGrath, anasomeka vizuri sana. Ni msomi anayefikiri ana mawazo mazuri, lakini ana njia ya kuyawasilisha kwa njia ambayo kila mtu anaweza kuelewa kila kitu. Kwa hivyo, ndio.

Sawa. Nimeshangaa kidogo kwamba hujasoma Alistair McGrath au kuchukua kozi zingine hapa Gordon. Kwa hivyo, amezungumza hapa mara kadhaa.

Nadhani alikuwepo hapa msimu uliopita wa vuli. Nadhani nadhani alikuwepo. Maswali mengine kuhusu kanuni hizi? Hivi ndivyo injili ilivyo, hiki ni Chuo cha Gordon tunachozungumzia hapa.

Kwa hivyo, umeelewa hilo. Sawa. Twende sasa, samahani, kwenye udhaifu wa uinjilisti.

Sasa, hili ndilo jambo zuri kuhusu udhaifu wa uinjilisti. Na hilo ndilo udhaifu unaonyeshwa kutoka ndani. Huu ni uinjilisti unaokosoa uinjilisti.

Uinjilisti hauhitaji watu kutoka nje kukosoa uinjilisti, ingawa watu ni wazi wanahitaji. Lakini hauhitaji hivyo kwa sababu tuna wainjilisti walioazimia kutoka ndani kukosoa uinjilisti. Kwa hivyo, tunafanya udhaifu.

Samahani kwa hili. Mafua haya hayatetemeki, na sauti yangu iko sawa. Nitatumia maji yangu tu kunisaidia.

Asante. Nachukia kufanya hivyo, lakini asante kwa kuniruhusu kufanya hivyo. Sawa.

Kwa hivyo hapa kuna baadhi. Nambari ya kwanza ni kushindwa kuthamini utajiri wa mila ya kanisa. Sasa kwa hilo, namaanisha vipimo vya uzuri wa mila ya kanisa, maisha makuu na liturujia ya kanisa la Mungu kwa miaka 2000.

Mara nyingi, wainjilisti hawathamini utamaduni huo tajiri. Na wainjilisti wakati mwingine hukupa hisia kwamba kanisa lilianza leo tu na uinjilisti, na kwa namna

fulani husahau kwamba hapana, lina historia ya miaka 2000, ambayo ni historia tajiri sana na yenye thawabu, historia yenye mizizi mirefu, ya ajabu, na nzuri. Na kama ninavyosema, mara nyingi mimi hupata hili katika maisha ya kanisa na katika liturujia ya kanisa.

Sasa, kumekuwa na wainjilisti wengi ambao ninawajua kibinafsi na ambao ungewajua, lakini kumekuwa na wainjilisti wengi ambao wamehamia Ukatoliki wa Kirumi au Orthodoxy ya Mashariki. Sababu ya kuwa na hivyo ni kwamba walihisi kwamba kwa kukulia katika jumuiya ya kiinjilisti, hawakuwa na maisha tajiri sana ya kiliturujia na historia tajiri ya Kikristo, na walikuwa wakikosa hilo. Na wamegundua hilo katika Uanglikana, Ukatoliki wa Kirumi, au Orthodoxy ya Mashariki.

Kwa hivyo kuna watu wengi waliofanya hija hiyo, na hakuna shaka kuhusu hilo. Kwa hivyo hilo ni jambo moja. Jambo la pili lilikuwa kushindwa kubaki mwaminifu kwa ahadi za kijamii za mila ya kiinjili ya karne ya 19.

Sasa, kumbuka tulichosema kuhusu Finney: Finney hakuona, hakuna pengo kati ya kuhubiri injili na kuwaleta watu kwa Bwana kwa upande mmoja na kuwa mpingaji wa sheria kwa upande mwingine. Hakuona, na hapakuwa na utata wowote hapa. Haya yote ni sehemu ya injili moja.

Kwa hivyo, katika karne ya 19, kukiwa na wainjilisti wengi, kulikuwa na masuala ya kijamii ya kukomesha katika nchi hii, wanawake katika huduma, na kuwatunza maskini. Kwa hivyo kilichotokea ni kwamba mwinjilisti mmoja kwa jina Donald Dayton alikuja, na akaandika kitabu kinachoitwa *Discovering an Evangelical Heritage*. Anachofanya ni kuangalia Uinjilisti katika karne ya 19 na kuulinganisha na Uinjilisti katikati ya karne ya 20.

Kwa hivyo hilo linakuwa muhimu sana. Ninageukia jambo moja tu hapa. Ninahitaji tu kuangalia jambo moja katika silabasi yetu hapa.

Nitakuwa nawe moja kwa moja nitakapofanya hivi. Sawa, naweza kufanya hivi baada ya darasa. Kwa hivyo, Uinjilisti katika karne ya 19, anasema kwamba hatujahifadhi urithi huo wa kiinjilisti.

Yeye ni mwerevu sana; ni mwanahistoria kwa mafunzo. Kwa hivyo huo ni ukosoaji wa pili kutoka ndani. Yeye ni mwinjilisti kutoka ndani. Hatujashikilia hilo.

Sasa swali ni, je, tunarudi kwenye hilo? Sijui. Nambari ya tatu, katika Uinjilisti, wakati mwingine, kumekuwa na ufinyu wa kiakili. Sasa, kulikuwa na kitabu maarufu miaka michache iliyopita kilichoandikwa na Mark Noll.

Sasa, kuna jina unalolijua. Tulimtaja Mark Noll. Mark Noll aliandika kitabu kinachoitwa *Kashfa ya Akili ya Kiinjili*.

Na sentensi ya kwanza, sasa hii ni hotuba ya kiinjalisti inayozungumza na wainjalisti, lakini sentensi ya kwanza inasema kashfa ya akili ya kiinjalisti ni kwamba hakuna mengi ya moja. Lo! Sawa, kwa hivyo hiyo ilikuwa ngumu kidogo kuvumilia, lakini alikuwa sahihi.

Hatujafanya kazi yetu ya nyumbani ya kiakili. Na tunahitaji kuanza kujadili hilo. Na alikuwa mfano mzuri na mfano mzuri wa hilo, bila shaka kuhusu hilo.

Na bado ni mfano mzuri na mfano. Alifunzwa kama mwanahistoria, sasa anafundisha kama tulivyosema, sasa anafundisha huko Notre Dame. Lakini aliona hilo kama udhaifu halisi wa Uinjilisti na akawachochea wainjalisti kuanza kufikiria kwa umakini na kwa umakini.

Kwa hivyo, *The Scandal of the Evangelical Mind* ni kitabu maarufu sana. Na nambari nne mara nyingi ni sehemu ya utamaduni. Na David Wells, anayefundisha katika Gordon-Conwell, nadhani amestaafu sasa lakini anafundisha katika Gordon-Conwell.

David Wells aliandika kitabu kinachoitwa *Ukweli wa Ukweli* katika Ulimwengu wa Ndoto Zinzofifia. Na katika kitabu hicho, anawakemea sana wainjalisti kwa kuzingatia utamaduni ili usiweze kuwatofautisha wainjalisti na utamaduni mpana zaidi. Hakuna tofauti hapa.

Na anawashutumu vikali wainjalisti ambao hakuna tofauti kwao. Tumezama tu katika utamaduni mpana, na tumechukua utamaduni mpana. Sisi ni sehemu ya utamaduni mpana, na hatuzungumzii utamaduni mpana au kuhukumu utamaduni mpana. Kwa hivyo, udhaifu wa Uinjilisti ni mkubwa sana, lakini wote kutoka ndani.

Hilo ndilo ninalopenda kuhusu hilo. Hatuhitaji watu wa nje, ingawa kuna wakosoaji wengi wa nje, lakini tuna watu kutoka ndani wanaosema wainjalisti wana udhaifu mkubwa ambao wanapaswa kukabiliana nao, na wanapaswa kujua kuhusu hili, na wanapaswa kufanya jambo fulani kulihusu. Sawa, acha niishie hapo kuhusu udhaifu wa Uinjilisti.

Kuna chochote hapa kuhusu udhaifu? Hapa ndipo tunapapaswa kukabiliana nacho. Hakuna shaka kuhusu hilo. Ndiyo.

Sawa. Hilo bila shaka lingerudi kwenye hoja ya Alistair McGrath kwamba wainjalisti wanapaswa kuwa, na kwa namna fulani, kuwa sehemu ya sera za umma. Jambo la msingi ni kwamba alipowaangalia wainjalisti, mara nyingi tumekubali, hata hivyo, utamaduni, kwamba huwezi kutuambia tofauti yoyote na utamaduni.

Anahisi kwamba tumezama katika utamaduni. Kwa hivyo ndio, nadhani unaweza kutofautisha kati ya kile ambacho wainjalisti wanapaswa kufanya ili kufanya kazi

katika sera za umma kwa upande mmoja na mahali ambapo tumekubali utamaduni ili tusiweze tena kuhukumu utamaduni. Hizo ni hoja nzuri, labda wakati mwingine. Kitu kingine kuhusu ukosoaji wa Uinjilisti, wote uliofanywa na wainjilisti.

Sawa, tuendeleo kwenye hotuba namba 18. Tunaipa haki hiyo katika ukurasa wa 17 wa silabasi. Sisi ni Ukristo wa Marekani katika Ulimwengu wa Kisasa.

Ninachotaka kufanya katika aina hii ya hotuba ya kufunga ni kwamba nataka kutoa tathmini chanya na ukosoaji hasi wa Ukristo wa Marekani. Kwa hivyo ndivyo tunavyojaribu kufanya hapa. Kwa hivyo, unapoandika tu hilo, ninageukia jambo moja hapa.

Tulitaja Ijumaa na Jumatano ijayo, kwa hivyo hakikisha unaleta vitabu vyako vyote vya kiada. Kwa hivyo, tulitaja hilo, sivyo? Tulijumuisha kile cha Rauschenbusch katika makala hiyo. Kwa hivyo, tumesema hivyo.

Sawa, Ukristo wa Marekani katika Ulimwengu wa Kisasa. Je, kuna mambo mazuri gani? Je, kuna mambo mabaya gani? Kisha, Jumatatu ijayo, tutakapozungumza pamoja kuhusu mahali unapotoka na kile ulichojifunza katika kozi hii, unaweza kutaka kujifunza baadhi ya mambo haya. Kwa hivyo, samahani.

Sawa, nina majina hapa, na nadhani tumeyashughulikia yote. Kwa hivyo, sidhani kama ninahitaji majina yoyote hapa. Sawa, na nadhani labda tulishughulikia maandishi haya pia.

Kuna maandishi ya Donald Dayton. Tumezungumzia hilo. Kuna skanisho, na haya hapa maandishi ya Mungu anajua jinsi.

Sawa, tathmini chanya. Sawa, nambari moja kwenye gwaride langu maarufu katika suala la Ukristo wa Marekani itakuwa urithi mkubwa wa madhehebu. Sioni udhehebu kama tatizo.

Ninaona udhehebu kama zawadi. Na najua tunao wengi wao, na labda tunao wengi sana wakati mwingine, lakini kuna urithi mkubwa wa madhehebu. Wanatoka katika aina zote za asili za kitheolojia, asili za kikabila, na asili za kitamaduni, lakini nadhani utajiri wa maisha ya kidhehebu ni jambo zuri katika maisha ya Marekani.

Kwa hivyo, nadhani niliweka hilo chini kama jambo chanya. Kwa hivyo, nambari mbili, huko Amerika, kumekuwa na, nadhani kwa ujumla, namaanisha, ni jambo la jumla. Kwa ujumla, kumekuwa na uvumilivu wa kila mmoja katika maisha ya umma ya Amerika, katika maisha ya madhehebu ya Amerika, katika maisha ya Kikristo ya Amerika.

Hakuna shaka kuhusu hilo. Sasa najua kwamba wakati mwingine kumekuwa na hisia za kupinga Ukatoliki kutoka kwa Waprotestanti. Hilo limekuwa kweli.

Hakuna shaka kuhusu hilo. Hatutaki kupuuza hilo, lakini nyakati nyingine, kumekuwa na hisia za kupinga Waprotestanti kutoka kwa Wakatoliki pia. Imefanya kazi pande zote mbili.

Nadhani tumepita hapo sasa, lakini napenda aina hiyo ya roho ya uvumilivu kwa ujumla. Pia, nambari ya tatu ni kwamba tuna dhamiri imara ya kijamii. Kwa namna fulani, tumeongoza ulimwengu kwa dhamiri imara ya kijamii.

Nami nitafanya mifano miwili ya hilo. Na ya kwanza unayoifahamu sana ni kwa sababu umesoma kitabu hicho mara tatu sasa, na unataka tu kuhakikisha unapata kila nukta katika kitabu hicho kuhusu Rauschenbusch. Lakini mfano kamili wa hilo ni Rauschenbusch, sivyo? Na harakati nzima ya injili ya kijamii, dhamiri kali ya kijamii.

Na mfano wa pili ungekuwa Martin Luther King, Jr., bila shaka, kwa sababu kama Rauschenbusch, alikulia kanisani. Ujumbe wa Martin Luther King, Jr. ulikuwa ujumbe aliouendeleza kanisani. Na kwa hivyo dhamiri hiyo kali ya kijamii, pamoja na Rauschenbusch na Martin Luther King, Jr., ilitoka kanisani.

Hapo ndipo ilipowekwa hapo. Nambari ya nne ni jambo la nne ambalo nadhani ni chanya, na tumezalisha watu wa ajabu sana katika Ukristo wa Marekani. Hakuna shaka kuhusu hilo.

Tumezalisha wanaume wa ajabu na wanawake wa ajabu. Miongoni mwa wanaume, bila shaka, wao ni wa kawaida zaidi, sivyo? Kwa sababu kile tulichosema kuhusu wanawake kiko katika Ukristo wa Marekani, mara nyingi wamelazimika kufanya kazi kwa bidii, na wamelazimika kuwa na ushawishi katika pembezoni mwa aina kubwa ya maisha ya kidhehebu. Baadhi yao wamekuwa na ushawishi wao katika imani ya kidini, na baadhi yao hawajafanya hivyo.

Lakini kwa upande wa wanaume kadhaa, unaweza kuwataja. Namaanisha, kama Jonathan Edwards au Walter Rauschenbusch au Billy Graham au watu kama hao. Kwa upande wa wanawake tunaoshughulika nao, kesho tutamuona Mary Baker Eddy, kwa mfano.

Sasa, huyu ni mwanamke wa kushindana naye, bila shaka kuhusu hilo. Huyu ni mwanamke ambaye ni muhimu sana, nadhani, kutokana na utamaduni wangu wa Evangeline Booth, ambaye alihudumu hapa Amerika kwa miaka 30. Kwa hivyo, kuna watu wa ajabu sana katika historia ya Wakristo wa Marekani, bila shaka, historia ya Wakristo wa Marekani.

Nambari tano kwangu mimi ingekuwa uhusiano wa vyuo vikuu na Ukristo. Hadithi hiyo ni hadithi ya kuvutia. Kwa nini Harvard ilianzishwa? Kwa nini Princeton ilianzishwa? Kwa nini Yale ilianzishwa? Kwa nini Dartmouth ilianzishwa? Na hiyo ni hadithi ya ajabu.

Na wakati wimbi hilo la kwanza la vyuo vikuu lilipoenda kwa njia tofauti, basi una wimbi lingine zima la vyuo vikuu katika karne ya 19, likirudia kile ambacho Harvard, Princeton, Yale walifanya. Kwa mfano, Oberlin ina umuhimu gani kwa hadithi ya historia ya Kikristo huko Amerika? Ni muhimu sana kama taasisi ya kukomesha na Charles Grandison Finney. Kwa hivyo hiyo ni aina ya wimbi la pili.

Kisha, unaanza kupata wimbi la tatu na Taasisi za Biblia. Wakati vyuo vikuu na vyuo vikuu havikuwa vikiamini kile vilichoanza kufanya, una Taasisi ya Biblia, kwa hivyo una Chuo cha Gordon na Chuo cha Barrington kama aina ya wimbi la tatu la elimu ya juu ya Kikristo. Kwa hivyo, uhusiano kati ya vyuo vikuu na vyuo vikuu ni muhimu sana kwa Ukristo.

Kwa hivyo sasa wacha nizungumzie kuhusu vyuo vya Kikristo leo, wimbi hili la tatu. Wacha nizungumzie kuhusu Chuo cha Gordon au Chuo cha Barrington. Hakuna kitu kama hiki katika sehemu nyingine za dunia.

Hii ni ya kipekee kwa vyuo vya Kikristo vya kiinjili vya Marekani. Una kiasi fulani, una kidogo cha hiki nchini Kanada, lakini si kikubwa. Huna vyuo na vyuo vikuu vingi kama hiki nchini Kanada.

Huko Ulaya, kwa kawaida huwa ni usemi wa Ulaya wa mila ya Marekani. Kwa hivyo hili ni jambo la Kimarekani, kwamba kungekuwa na vyuo na vyuo vikuu hivi vyote vya Kikristo, vya Kikristo, na vingi vyake ni vya kiinjili. Kwa hivyo hili ni jambo jipya katika mandhari.

Jambo lingine chanya, nadhani, ni msisitizo juu ya uinjilisti. Hebu fikiria msisitizo tuliokuwa nao juu ya uinjilisti katika Uamsho Mkuu wa Kwanza wa Marekani, Uamsho Mkuu wa Pili wa Marekani, Uamsho wa Finneyite, Uamsho wa Moody, na Uamsho wa Billy Graham. Hebu fikiria msisitizo juu ya uinjilisti ambao Ukristo wa Marekani umeleta, ambao umeathiri ulimwengu wote, bila shaka.

Kwa hivyo, ningesema uinjilisti. Jambo linalofuata ni kwamba kanisa la Marekani mara nyingi limekuwa na jukumu la kinabii sana katika kanisa. Kwa hivyo Ukristo wa Marekani mara nyingi umekuwa na jukumu la kinabii sana.

Tazama kile Wakristo wa Marekani walifanya ili kukomesha utumwa. Muhimu sana. Katika Ukatoliki wa Kirumi, ni wanawake wa Marekani wanaoongoza njia ya kuwekwa wakfu.

Sasa, sitawaona wanawake Wakatoliki wakiwekwa wakfu katika maisha yangu. Unaweza kuiona katika maisha yako, lakini labda sivyo. Mambo huchukua miaka michache kufanya kazi, labda miaka elfu kadhaa.

Kwa hivyo, mambo huchukua muda kidogo kufanya kazi. Lakini ni wanawake Wakatoliki wa Kirumi wa Marekani wanaoongoza. Wanataka wanawake wapakwe daraja la upadri katika kanisa Katoliki la Kirumi.

Hilo linatokana na utamaduni wa Marekani. Kisha, hatimaye, katika tathmini chanya, Ukristo wa Marekani na Wakristo wa Marekani wamejaribu kweli kuelewa masuala ya kijamii ya siku hizo. Nitataja moja ambayo hatujataja katika kozi hiyo.

Lakini kujaribu kuelewa masuala muhimu ya siku hiyo. Nitataja Shule ya Kilatini ya Boston. Shule ya Kilatini ya Boston ilianzishwa zaidi ya miaka 350 iliyopita.

Nimesahau tarehe halisi ya kuanzishwa kwa Shule ya Kilatini ya Boston, lakini hiyo ilikuwa elimu ya umma iliyoanzishwa na Wapuritani. Wapuritani waliona hitaji la elimu ya umma kwa watoto. Kwa hivyo, elimu ya umma ilianza kutokana na desturi ya kanisa na kutokana na kujitolea kwa Kikristo kwa elimu.

Sasa, najua kwamba hutawahi kusikia hadithi kwamba elimu nchini Marekani ilianza na Wakristo kwa sababu hiyo na kadhalika, lakini hiyo ni sehemu ya hadithi ambayo ni muhimu kukumbuka. Kwa hivyo, hiyo ni tathmini chanya katika suala la Ukristo wa Marekani. Sasa, kabla sijafikia ukosoaji hasi, nachukua kuishia na ukosoaji hasi, lakini labda itatuchochea kufikiria mambo kadhaa.

Lakini je, kuna mambo mengine chanya ambayo unaweza kufikiria ambayo Ukristo wa Marekani umeyatoa? Sasa kwa kuwa unajua vya kutosha kuhusu historia, madhehebu, watu, je, unaweza kufikiria mambo mengine ambayo Ukristo wa Marekani umeyatoa ambayo unafikiri ni mambo mazuri sana, mambo yenye manufaa kweli? Tumefanya nini katika Ukristo wa Marekani ambacho ni cha manufaa na kizuri na chanya na cha kudumu? Je, unaweza kufikiria mambo ambayo hatujazungumzia bado? Sawa. Isipokuwa kile ambacho serikali inafundisha au kile ambacho kanisa, lenye herufi kubwa C, linafundisha. Na hilo ni jambo zuri kwa sababu mengi ya yale ambayo tumeyaona, kuanzia na watu kama Roger Williams, wakitumia aina yake ya uhuru wa mawazo kusema, Sitafungwa na hili.

Na kwa hivyo, alikuwa na aina hiyo ya uhuru wa kufanya hivyo. Hilo liko ndani ya utamaduni wa Marekani. Kwa mfano, wazo la madhehebu.

Pia, dhehebu si jumuiya ya kiorthodoksi pekee bali jumuiya iliyo ndani yake. Unashikilia imani ya kiorthodoksi, na unashikilia dini ya kidunia. Sawa.

Sawa, sawa. Na hiyo ni sehemu ya maisha ya kitamaduni ya Marekani, sivyo? Kwamba tuna uhuru wa mawazo. Ndiyo.

Je, kuna kitu kingine unachoweza kufikiria? Ukristo wa Marekani, tumeupa ulimwengu nini kinachosaidia? Ndiyo, Alexander? Zingatia misheni. Sawa. Ndiyo.

Sawa. Mkazo katika misheni. Wakristo wa Marekani wameunga mkono misheni kwa njia kubwa, historia yetu yote, kimsingi, na bado wanafanya hivyo hadi leo.

Kuzingatia misheni ni jambo zuri. Ndiyo. Kitu kingine? Ukristo wa Marekani, tumeupa nini ulimwengu na ulimwengu wote wa Kikristo ambacho ni muhimu sana, unafikiri? Kitu kingine chochote? Haya ni mawazo mazuri kuhusu kile ambacho tumetengeneza hapa.

Sawa. Sawa. Hebu tuangalie baadhi ya ukosoaji hasi.

Sitaki kuishia na hili, lakini tunajiangalia wenyewe hata hivyo. Kwa hivyo, mambo hasi ambayo nadhani ni tatizo kwa Ukristo wa Marekani. Moja ni kwamba katika historia yetu yote, tumekuwa na mkanganyiko kati ya kanisa na serikali.

Hilo mara nyingi huwa ni mkanganyiko mgumu sana kati ya kanisa na serikali. Kazi ya kanisa ni nini? Kazi ya serikali ni nini? Katika kuunganisha kanisa na serikali pamoja, tunazalisha aina ya dini ya kiraia katika maisha ya Marekani. Na nadhani dini ya kiraia katika maisha ya Marekani inaweza kuwa isiyoeleweka kwa namna fulani.

Lakini kumekuwa na nyakati ambapo kumekuwa na mkanganyiko wa kanisa na serikali. Wakati mwingine, baadhi ya madhehebu yamekuwa mazuri sana katika kuhakikisha hatuwachanganyi hao wawili, kama kanisa la Baptist. Mojawapo ya desturi kuu za Baptist, Roger Williams, katika maisha ya Marekani ni kutowachanganya hao wawili, kanisa na serikali.

Kila moja ina mamlaka yake na kadhalika. Lakini wakati mwingine, kunaweza kuwa na mkanganyiko kati ya kanisa na serikali, na inaweza kuwa ngumu sana. Jambo lingine ambalo ningesema ni udhaifu wa Ukristo wa Marekani, na huo ni msisitizo juu ya ubinafsi.

Sasa, bila shaka, msisitizo huo juu ya ubinafsi huja kama matokeo ya uhuru wetu, kama tulivyosema, uhuru wa kuchagua, uhuru wa kusema ndiyo, uhuru wa kusema hapana. Hata hivyo, msisitizo juu ya ubinafsi pia, wakati mwingine katika Ukristo wa Marekani, umekuwa juu ya kupuuza mwili, kupuuza kanisa, na kupuuza jamii ya waumini. Na tunapaswa kuweka mambo hayo mawili katika usawa.

Mungu hufanya kazi na mtu binafsi bila shaka, lakini Ukristo ni dini ya kibinafsi sana, lakini kamwe si ya faragha. Daima hujiendesha yenyewe kanisani, katika mwili wa

waumini katika jamii. Kwa hivyo msisitizo wa Marekani kuhusu ubinafsi unaweza kuwa tatizo wakati mwingine, na kuifanya ionekane kama Ukristo unamhusu Yesu na mimi tu.

Na hiyo si ndiyo maana ya Ukristo. Kwa hivyo, jambo la tatu ambalo ni tatizo ni mchanganyiko wa mawazo, kwa namna fulani. Ukabila wa Marekani una mambo imara na mambo dhaifu. Ni bahati mbaya kwamba mambo dhaifu ya Ukabila wa Marekani yalikuwa ya hadharani sana.

Na hivyo msimamo mkali wa Marekani una nguvu na udhaifu wake, lakini udhaifu wakati mwingine ulishinda. Ndiyo maana uinjilisti ulianzishwa. Acha niseme tu kitu kuhusu msimamo mkali wa Marekani, ingawa.

Hii ni ya kipekee sana. Kimsingi, ni ya kipekee kwa maisha ya Marekani. Kama ulikulia katika utamaduni wa Kimarekani wenye msimamo mkali, unaposafiri kwenda sehemu zingine za dunia, hujui mengi kuhusu utamaduni huu, hata ndani ya dhehebu moja.

Hata kama iko katika dhehebu moja na unaenda sehemu nyingine ya dunia, na labda ulikulia katika dhehebu la kanisa la kiimani, na unaanza kwenda katika sehemu nyingine ya dunia na kusema, hivi ndivyo tunavyofanya. Huenda wasiwe sawa kila wakati na unachozungumzia kwa sababu hawajui utamaduni na asili ya kijamii ni nini kwa kiimani ya Marekani. Kwa hivyo, hawana ujuzi huo.

Kwa hivyo, bila ufahamu huo, hawajui ni kwa nini ilizalisha kile ilichozalisha. Kwa hivyo aina nyingine ya jambo hasi, na tayari, nadhani, tumezungumzia hili katika udhaifu, lakini wakati mwingine kunaweza kuwa na mtazamo wa kina kuhusu utajiri wa mwili wa Kristo duniani kote. Wamarekani wanaweza kuzingatia sana kanisa lao dogo au dhehebu lao dogo kiasi kwamba hawatambui utajiri wa kanisa katika historia au utajiri wa kanisa kote ulimwenguni pia.

Kwa hivyo, hawalitambui kanisa la dunia, wala kanisa moja la dunia, lakini hawalitambui Ukristo kwani unahudumia ulimwengu na upo duniani kote katika mila mbalimbali. Mfano mzuri wa hili ni wakati Umoja wa Kisovieti ulipofunguliwa kwa watu kutembelea, na wengi wenu mnaweza kujua makundi ya wamishonari yaliyoingia Umoja wa Kisovieti. Ninawajua baadhi yangu walioingia Urusi na Ukraine na kadhalika.

Lakini hilo lilipofunguliwa, misheni zilipofunguliwa kuingia katika Umoja wa Kisovieti, kulikuwa na baadhi ya vikundi kwenye televisheni vikiomba pesa za kutafsiri Biblia kwa Kirusi. Sasa, kuna tatizo moja dogo na hilo. Biblia imekuwa katika lugha ya Kirusi kwa miaka elfu moja.

Kwa hivyo, hakuna mtu anayehitaji kutafsiri Biblia kwa Kirusi. Lakini huo ni mtazamo usioeleweka. Ikiwa mtazamo wako umefungwa sana, hufikirii kwamba kuna Biblia katika lugha ya Kirusi na zimekuwapo kwa miaka elfu moja na kwamba tunahitaji kuzipata tafsiri hizi mikononi mwa watu kwa sababu hawajawahi kuweza kusoma Biblia katika lugha yao wenyewe.

Hilo ni jambo la kustaajabisha sana. Hilo limefungwa sana. Hilo linalenga sana Wamarekani pekee na kile tunachokijua kuhusu Ukristo na kadhalika.

Kwa hivyo huo ni mtazamo wa kutojali. Tatizo jingine ni kwamba wakati mwingine katika Ukristo wa Marekani kumekuwa na mtazamo mdogo sana kuhusu dhambi na uovu. Mtazamo mdogo sana kuhusu dhambi na uovu na mtazamo wa juu unaolingana na mafanikio yetu wenyewe.

Na nadhani tunahitaji kuwa waangalifu wakati kanisa linapojifanya kama ulimwengu wa biashara. Kanisa haliko katika biashara. Kanisa linatumia biashara kukamilisha kile linachopaswa kufanya.

Lakini haiko katika biashara. Lakini inapokuja katika biashara, inapokuwa na mtazamo huu wa juu wa kile wanachoweza kutimiza na mtazamo wa chini wa dhambi na uovu, au mtazamo wa chini wa sababu zetu wenyewe kwa nini tunafanya tunachofanya, samahani, hilo linaweza kuwa tatizo. Kwa hivyo, kulikuwa na kanisa maarufu huko California, ambalo halitatajwa jina, ambalo lilikuwa kanisa tajiri sana ambalo lilijifanya kama biashara, mtazamo wa chini sana wa dhambi na uovu, mtazamo wa juu sana wa mafanikio ya kibinafsi.

Na kanisa hilo hatimaye liliondoka, lilichukua hasara kubwa, likaingia kwenye deni la dola milioni 50. Kwa sehemu, sababu ya kuingia kwenye deni hilo ilikuwa ni kwa sababu halikutambua dhambi katika safu zake. Halikutambua kwamba kanisa hilo lilijengwa juu ya mahitaji mengi ya kibinafsi ya umakini, kujulikana, kujenga muundo mkubwa, na kadhalika.

Kwa hivyo wakati mwingine katika Ukristo wa Marekani, kumekuwa na aina hii ya mtazamo duni wa dhambi na uovu, mtazamo wa juu wa uwezekano wa mafanikio yetu wenyewe. Na hatimaye, hakika, ndani ya Uprotestanti wa Marekani, kumekuwa na kupungua kwa kweli kwa Uprotestanti wa Marekani katika mafunzo mazito ya mafundisho na theolojia na uchunguzi na maisha, ningesema. Na uvumilivu umekuwa muhimu sana katika Uprotestanti wa Marekani.

Uvumilivu umekuwa muhimu sana, jambo muhimu sana, kiasi kwamba kwa baadhi ya Waprotestanti wa Marekani, chochote kinawezekana. Na nina mfano wa hilo. Nitakupa dakika moja tu.

Mojawapo ya mikutano ambayo mimi na Dkt. Hildebrandt huenda karibu kila mwaka, labda, inaitwa Chuo cha Dini cha Marekani na Jumuiya ya Fasihi ya Biblia. Makundi haya mawili hukutana pamoja kila mwaka. Kwa kawaida kuna takriban watu 10,000 kati yetu wanaokutana pamoja.

Sasa, Chuo cha Dini cha Marekani kilianza, naweza kuzungumzia hilo zaidi kuliko ninavyoweza kwa ajili ya SBL, lakini Chuo cha Dini cha Marekani kilianza kama mjadala mzito wa kitheolojia, wa kitaaluma wa theolojia na kadhalika na kila kitu kilichohusiana na theolojia ya kibiblia. Haikuwa ya Kiprotestanti pekee, bali ilikuwa ya Kiprotestanti sana. Lakini kulikuwa na Wakatoliki waliokuja na Waorthodoksi wa Mashariki waliokuja.

Sasa unapohudhuria mikutano ya Chuo cha Dini cha Marekani leo, huwezi kutambua theolojia ya Orthodox katika baadhi ya vipindi. Na kwa kweli, kuna vipindi ambavyo viko mbali sana na Ukristo na theolojia ya Kikristo kiasi kwamba havitambuliki. Ninafurahi kusema bado unaweza kupata vipindi na mijadala mikubwa kuhusu Karl Barth au Dietrich Bonhoeffer au theolojia ya kiinjili.

Kwa hivyo bado unaweza kupata vitu hapo. Na ndiyo maana naenda; nataka kuwatafuta watu wanaochukua mambo haya kwa uzito. Lakini kuna vipindi vingine vingi ambavyo viko mbali sana na mamlaka ya maandiko au mamlaka ya kanisa, na sina uhakika kwa nini bado vinabaki katika Chuo cha Dini cha Marekani.

Lakini hakika kumekuwa na kupungua, hakika tangu miaka ya 60, kwa mandhari ya dini ya Marekani ndani ya Uprotestanti, hasa kitheolojia, bila shaka kuhusu hilo. Sawa, kwa hivyo hayo ni baadhi ya mambo tunayopaswa kuyaelewa katika Ukristo wa Marekani na katika kozi hii. Na kwa dakika chache tu, je, kuna mambo mengine mabaya unayohisi kuyahusu? Naam, Porter.

Nina swali tu kuhusu uinjilisti kwa sababu ulizungumzia jinsi ulivyotokana na uinjilisti, lakini unawaita baadhi ya watu kama wanaopinga uinjilisti. Sawa. Ndiyo, hilo ni swali zuri.

Neno kiinjilisti lilianza wakati wa Matengenezo ya Kanisa. Kwa hivyo, neno kiinjilisti limetumika tangu Matengenezo ya Kanisa kuzungumzia Wakristo wanaochukua Biblia kwa uzito na kuchukua Utatu kwa uzito na kuamini Kristo ndiye kitovu cha hadithi, mambo ya aina hiyo. Na nini kilitokea katika historia ya kanisa wakati huo? Neno hilo linaendelea kujitokeza hivi kwamba, kwa mfano, uamsho wa Wesley katika karne ya 18 uliitwa uamsho wa kiinjilisti.

Kwa hivyo, tulimaanisha kwamba Wawesley walimaanisha tunarudi kwenye uelewa wa Matengenezo, umuhimu wa Biblia na umuhimu wa neema na Kristo, na kadhalika. Kisha, inarudi katika karne ya 19 na uamsho, na huitwa wa kiinjilisti. Na kisha Rauschenbusch huitwa wa kiinjilisti na Evans.

Kisha, uinjilisti ulitumika kwa uzito sana katika miaka ya 40 ili kuutofautisha na uigaji. Kwa hivyo, umechukuliwa tena ili kutumika kama neno linaloelezea kuchukua Biblia kwa uzito, Kristo ni muhimu, mambo hayo yote. Kwa hivyo, neno hilo limetumika tangu Matengenezo katika hatua mbalimbali za historia ya kanisa.

Kwa hivyo, watu waliojitenga na msimamo mkali, kama walivyosema, hili ndilo neno tunalotaka kwa sababu linaelezea sana kile tunachokihusu. Ndiyo. Kitu kingine.

Ndiyo. Loo, hilo linaweza kuwa, ndivyo ilivyo. Hilo lingekuwa ukosoaji hasi kwamba wanawake wameona ni vigumu sana kupata njia yao ya kuingia katika maisha ya kanisa.

Sasa, hilo hutokea mara nyingi zaidi kwa makundi ya Wesley kwa sababu wanaamini katika usawa wa wanaume na wanawake. Wanaamini kwamba siku ya Pentekoste, kulikuwa na aina hii kubwa ya ukombozi wakati Roho Mtakatifu alipowashukia wana na binti, na kadhalika. Inatokea kwa baadhi ya makanisa kama kanisa la Anglikana, ambapo sasa kuna wanawake wanaoingia katika huduma katika kanisa la Anglikana.

Lakini hiyo ni kweli. Wanawake, kwa ujumla, katika Ukristo wa Marekani wamelazimika kufanya mazoezi ya mipakani kwa sababu mstari mkuu, ulio mkuu, haukuwa wazi kwa wanawake katika huduma. Hilo linabadilika sasa.

Na kwa hivyo, tutaona hilo linaelekea wapi, lakini hilo linabadilika sasa. Lakini hiyo ni kweli. Hiyo ingekuwa ukosoaji hasi kwamba, tangu mwanzo, wanawake hawakutambuliwa kwa kile walichoweza kuchangia katika kanisa la Kikristo.

Sawa. Tuna mwelekeo wa kuiuza nje. Hiyo ni kweli.

Na tunachokisafirisha pia ni utamaduni wa Marekani pia, na maadili ya Marekani pia, au kutoyathamini, vyovyote unavyotaka kusema. Lakini huwa tunayasafirisha hayo kwa ulimwengu wote na hatusikilizi kile wanachochangia kwenye mazungumzo. Hiyo ni kweli.

Hakuna shaka kuhusu hilo. Ndiyo. Sawa.

Sawa. Hiyo ni kweli. Hiyo ni kweli.

Sawa. Ndiyo. Hiyo ni kweli kabisa.

Upekee wa Marekani umekuwa na unaendelea kuwa tatizo. Na kama tulivyosema, hakika ndani ya misheni, hatupeleki injili tu, bali pia tunapeleka mfumo mzima wa kitamaduni kwenye injili hiyo, ambayo ni mfumo wa Marekani. Na ndiyo, hiyo ni kweli.

Tunapaswa kuwa waangalifu na hilo. Kwa hivyo, mambo hasi. Sawa.

Kwa hivyo tuko wapi? Tuko Ijumaa. Vitabu vyote viko wapi? Naam, baadhi yenu nitawaona kesho. Wengi wenu nitawaona kesho.

Kwa njia, ikiwa unaacha au unaongeza, kuna nafasi ndogo hapo hapo, nafasi ya mwisho. Baadhi yenu mtaona vitabu vyote kesho, Ijumaa; Jumatatu, tutakaa na kukiri, na kisha Jumatano, tutaona vitabu vyote, na kisha Jumatatu inayofuata ni mtihani.

Huyu ni Dkt. Roger Green katika mafundisho yake kuhusu Ukristo wa Marekani. Huu ni kipindi cha 28, Uinjilisti na Tathmini.